

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технології виробництва
і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології

Методичні рекомендації
щодо проходження
виробничої загально-технологічної практики
для здобувачів початкового (молодший бакалавр)
рівня вищої освіти спеціальності 204 – «Технологія виробництва
і переробки продукції тваринництва» денної форми навчання

МИКОЛАЇВ
2022

УДК 637-027.22
М54

Рекомендовано науково-методичною комісією факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології Миколаївського національного аграрного університету, протокол № 9 від 21.03.2022 р.

Укладачі:

- Т. І. Нежлукченко – д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва, Миколаївський національний аграрний університет.
- М. І. Гиль – д-р с.-г. наук, професор, академік НАН ВО України, професор кафедри генетики, годівлі тварин та біотехнології, декан факультету ТВПШТСБ Миколаївського національного аграрного університету
- Г. І. Калиниченко – канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри технології виробництва продукції тваринництва, Миколаївський національний аграрний університет.
- Р. О. Трибрат – канд. с.-г. наук, доцент кафедри технології виробництва продукції тваринництва Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

- Т. В. Підпала - доктор с.-г. наук, професор кафедри технології переробки, стандартизації і сертифікації продукції тваринництва Миколаївського національного аграрного університету;
- С. М. Галімов - кандидат с.-г. наук, директор СГПП «Техмет-Юг» Миколаївського району Миколаївської області

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Мета, завдання і місце проходження практики	5
1.1. Мета практики	5
1.2. Завдання практики	5
1.3. Місце проходження практики	8
1.4. Робоче місце студента-практиканта	8
2. Обов'язки та права здобувача вищої освіти-практиканта	9
2.1. Обов'язки здобувача вищої освіти-практиканта	9
2.2. Права здобувача вищої освіти-практиканта	9
3. Організаційне забезпечення проходження практики	10
4. Зміст практики	10
5. Підбиття підсумків практики	15
5.1. Структура та оформлення звіту про практику	15
5.2. Зведена відомість про роботу виконану здобувачем вищої освіти	17
5.3. Захист звіту про практику	17
Література	18

ПЕРЕДМОВА

Загально-технологічна практика з виробництва продукції тваринництва здобувача вищої освіти є обов'язковою складовою підготовки фахівця спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» початкового (молодший бакалавр) РВО і передбачена типовим графіком освітнього процесу по закінченні 4-го семестру, тривалістю чотири тижні. Невиконання програми практики повне чи часткове є підставою для відрахування студентів, позбавляє їх права одержати диплом молодшого бакалавра.

У підготовленій методичній розробці викладено програму і методичні підходи для здобуття практичних навичок в умовах виробництва під кураторством керівника практики і закріплення знань, що одержані під час лекційних і лабораторно-практичних занять в університеті.

За програмою підготовки фахівця спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» загально-технологічна практика має бути здійсненою для одержання майбутніми спеціалістами кваліфікаційного рівня «Молодший бакалавр з технології виробництва і переробки продукції тваринництва», що відповідає чинному законодавству України щодо ступеневої системи підготовки фахівців і Державному класифікатору професій.

1. Мета, завдання і місце проходження практики

1.1. Мета практики

Основна мета професійної практики – набуття здобувача вищої освіти фахових вмінь, ознайомлення з технологією виробництва в галузі тваринництва, апробація і закріплення набутих знань в університеті в конкретних умовах виробництва. Практика є продовженням навчального процесу і передбачає участь в роботі підприємств з виробництва продукції тваринництва, оволодіння навичками вирішення виробничих (технологічних) питань. В процесі практики здобувачі вищої освіти набувають досвіду організаційно-виховної роботи та привчаються до життя трудового колективу.

1.2. Завдання практики

В результаті проходження практики здобувачі повинні набути наступних фахових компетентностей:

Ін.к. Здатність розв'язувати базові спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6 Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК8 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК1 Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для роботи в бізнесі.

ФК2 Здатність використовувати сучасні знання про способи відтворення, закономірності індивідуального розвитку та розведення тварин для ефективної професійної діяльності у галузі тваринництва.

ФК3 Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

ФК4 Здатність до складання раціонів для різних видів і статево-вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

ФК5 Здатність обслуговувати системи та способи утримання сільськогосподарських тварин і контролювати мікроклімат технологічних приміщень.

ФК6 Здатність застосовувати базові знання економіки, організації у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ФК7 Здатність обслуговувати технологічні процеси під час виробництва та переробки продукції скотарства.

ФК8 Здатність обслуговувати технологічні процеси під час виробництва та переробки продукції свинарства.

ФК9 Здатність обслуговувати технологічні процеси під час виробництва та переробки продукції птахівництва.

ФК10 Здатність застосовувати знання морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для реалізації оптимальних технологій виробництва і переробки їх продукції.

ФК11 Здатність застосовувати знання організації для обслуговування технологічного процесу переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

ФК12 Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ФК13 Здатність використовувати базові знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва.

ФК14 Здатність на підставі знань з фізичного виховання чи безпеки життєдіяльності виконувати правила безпеки відповідно до технологій у галузі тваринництва.

ФК15 Здатність на підставі знань з економічної теорії чи політології використовувати їх для ефективного ведення окремих технологічних процесів з виробництва тваринницької продукції.

ФК16 Здатність на підставі знань з прикладної зоології чи прикладної ботаніки застосовувати заходи щодо захисту тварин від шкідників та отруйних рослин.

ФК17 Здатність на підставі знань з екології забезпечувати екологізацію технологічних процесів та виробництв у тваринництві.

ФК18 Здатність на підставі знань з обчислювальної техніки та програмування чи інформатики та інформаційних технологій здійснювати зоотехнічний облік та автоматизовано управляти системними процесами у тваринництві.

ФК19 Здатність на підставі знань з мікробіології чи технічної мікробіології виконувати мікробіологічні аналізи окремих технологічних об'єктів, тваринницької сировини.

ФК20 Здатність на підставі знань з радіобіології чи ветеринарної радіобіології організувати та здійснювати технологію захисту тварин від радіологічного забруднення, виконувати радіологічний аналіз окремих технологічних процесів та об'єктів, тваринницької сировини.

ФК21 Здатність на підставі знань з технічної механіки чи інженерної та комп'ютерної графіки здійснювати фахове використання відповідної техніки, якісно виконувати елементи технологій у інженерної та комп'ютерної графіки.

ПР1 Вміти застосовувати сучасні математичні методи для розв'язання практичних задач. Забезпечувати дотримання параметрів та обслуговувати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПР2 Використовувати сучасні та нові компоненти технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПР3 Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПР4 Відповідати організованій спільній діяльності робочого колективу.

ПР5 Використовуючи фізичні, хімічні, фізико-хімічні, біохімічні та біологічні методи, забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПР6 Дотримувати вимог щодо збереження навколишнього середовища.

ПР7 Використовувати узагальнену інформацію із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПР8 Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

ПР9 Використовувати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.

ПР10 Здійснювати нормовану годівлю тварин.

ПР11 Забезпечувати оптимальні умови утримання сільськогосподарських тварин і мікроклімат технологічних приміщень.

ПР12 Застосовувати закони економіки, організації у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПР13 Забезпечувати параметри та здійснювати обслуговування базових технологій з виробництва молока та яловичини.

ПР14 Забезпечувати параметри та здійснювати обслуговування базових технологій виробництва свинини.

ПР15 Забезпечувати параметри та здійснювати обслуговування технологій виробництва продукції птахівництва.

ПР16 Використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПР17 Обслуговувати технологічні процеси переробки продукції тваринництва.

ПР18 Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ПР19 Забезпечувати дотримання біологічної безпеки на підприємствах із виробництва та переробки продукції тваринництва.

ПР20 Користуватися міжнародними та національними стандартами і практикою у професійній діяльності.

ПР21 Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

1.3. Місце проходження практики

Для проходження практики здобувачі вищої освіти направляються у базові господарства – підприємства, з якими університетом укладені угоди на проведення сумісної діяльності з навчання студентської молоді, а також дозволяється проходження технологічної практики в умовах діючих філій кафедр факультету, підприємств, з якими укладені господарчі договори на проведення науково-дослідних робіт, творчі угоди тощо.

Перелік базових місць практик щорічно затверджується деканом факультету, після чого здобувач вищої освіти разом із викладачем-керівником або самостійно повинен обирати господарство – місце проходження практики. За типами і напрямком діяльності господарством-місцем проходження комплексної технологічної практики можуть бути підприємства, що відповідають кваліфікаційним вимогам щодо підготовки здобувача вищої освіти відповідно ступеневої системи навчання СВО «Молодший бакалавр» – лише підприємства галузі тваринництва з виробництва продукції тваринництва, (ферми і комплекси різних форм власності, обласні і зональні племпідприємства та ін.), навчально-дослідні господарства університету.

1.4. Робоче місце здобувача вищої освіти-практиканта

Робочим місцем здобувача вищої освіти-практиканта повинна бути, головним чином, тваринницька ферма, де він працює за прийнятим господарстві розпорядком. Окрім того, здобувач вищої освіти може працювати у полі на роботах, пов'язаних з кормозаготівлею, в кормоцеху, в конторі тощо. Бажано, щоб протягом практики здобувач вищої освіти був задіяний до роботи на всіх складових елементах технології виробництва тієї чи іншої продукції тваринництва (молока, яловичини, свинини, вовни, баранини, яєць, м'яса птиці, ін.).

Несвоєчасне прибуття здобувача вищої освіти на практику або неповне проходження практики розглядається як порушення трудової дисципліни. У такому разі здобувач вищої освіти направляється на практику повторно або виключається із університету.

Після прибуття на місце практики здобувач вищої освіти повинен відрекомендуватися керівнику сільськогосподарського підприємства, який призначає керівника практики від господарства. У період практики здобувач вищої освіти може бути призначеним на робочу посаду, а також на посаду обліковця або виконувати обов'язки їх помічників чи дублерів.

З керівником практики від сільськогосподарського підприємства узгоджується план практики, конкретне робоче місце, основні обов'язки практиканта, послідовність переходу з одного робочого місця на інше, порядок відображення результатів практики у звіті. Здобувачі вищої освіти, які не задіяні на оплачуваних робочих посадах, за домовленістю з керівником практики від господарства планують такі види робіт:

- загальне знайомство з господарством та фермами;
- збір необхідних відомостей;
- робота дублером оператора з виробництва продукції тваринництва, обліковця;
- робота з виконання завдань керівника практики від господарства;
- складання звіту.

2. Обов'язки та права здобувача вищої освіти-практиканта

2.1. Обов'язки здобувача вищої освіти-практиканта

У період практики здобувач вищої освіти повинен:

- отримати інструктаж з техніки безпеки на робочому місці, вивчити правила охорони праці, дотримувати правил техніки безпеки і виробничої санітарії;
- виконувати види робіт, що передбачені змістом практики, а також завдання керівника практики від господарства;
- дотримуватися діючих на підприємстві правил внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконувану роботу та її результати на рівні з штатними працівниками;
- активно впроваджувати прогресивні методи роботи в тваринництві;
- брати участь у виробничих нарадах і суспільному житті колективу;
- проводити бесіди з працівниками тваринництва з питань, щодо обслуговування тварин і виробництва продукції тваринництва;
- проводити профорієнтаційну роботу серед випускників шкіл;
- регулярно вести щоденник практики за встановленою формою;
- оформити звіт про проходження практики і протягом тижня після завершення практики захистити його перед комісією відповідної кафедри.

Після закінчення практики здобувач вищої освіти повинен:

- отримати характеристику з виробництва, підписану керівником сільськогосподарського підприємства та завірену печаткою;
- завірити щоденник та звіт підписом керівника практики від господарства.

2.2. Права здобувача вищої освіти-практиканта

Здобувач вищої освіти має право вимагати забезпечення нормальних умов, щодо техніки безпеки, праці і виробничої санітарії, тривалості робочого дня.

Здобувач вищої освіти має право на ознайомлення з документацією виробничого і племінного обліку, планами перспективного розвитку господарства і звітами з господарської діяльності підприємства, має право на

участь у виробничих процесах підприємства і робочу діяльність (практикантом) на кваліфікованих посадах.

3. Організаційне забезпечення проходження практики

Загально-технологічна практика організовується випускаючими кафедрами факультету і відбувається у строки, що відведені навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти. На підставі заяв здобувачів вищої освіти та переліку базових господарств з проведення практики деканатом готується наказ на проведення практики з визначенням місць їх проходження кожним здобувачем вищої освіти, призначається керівник практики (викладачі випускаючих кафедр) та визначаються і надаються здобувачам вищої освіти індивідуальні завдання.

Після опублікування наказу деканат організовує загальні збори здобувачів вищої освіти з розподілу останніх на місця практик, проведення інструктажу з техніки безпеки під час роботи у виробництві, а також видає офіційні направлення здобувачам вищої освіти для проходження практики. На зборах відбуваються консультації провідних викладачів за напрямками проходження практики та її змісту, здобувачам вищої освіти видаються методичні посібники з програмами практики, а також видаються індивідуальні завдання для виконання під час проходження практики.

4. Зміст практики

В період практики здобувач вищої освіти повинен брати активну участь у вивченні технології виробництва продукції тваринництва, розробці та впровадженні засобів, що сприяють кращій організації галузі і збільшенню виробництва продукції, в розробці найбільш ефективних заходів відтворення, годівлі і утримання тварин, в поліпшенні організації робочих процесів на основі даних науки та передової практики, в контролі за ходом виконання виробничих завдань бригадами і фермами.

Зміст загальної технологічної практики залежить від спеціалізації господарства.

Обов'язковими питаннями для вивчення є:

Характеристика господарства

- розташування;
- спеціалізація;
- стан галузі рослинництва;
- стан галузі тваринництва за видами (поголів'я, в т.ч. маточне, валове виробництво продукції, продуктивність);
- аналіз виробничо-економічних показників.

Основи фахової діяльності

— ознайомлення з технологією виробництва молока, виробничими завданнями та їх виконанням у господарствах різних форм власності;

- ознайомлення з технологією виробництва яловичини, виробничими завданнями та їх виконанням;
- ознайомлення з технологією виробництва свинини, виробничими завданнями та їх виконанням у господарствах різних форм власності;
- ознайомлення з технологією виробництва продукції птахівництва (наявність цехів, батьківських та промислових стад, видовий та породний склад птиці, кроси та їх структура);
- ознайомлення з технологією виробництва баранини, ягнятини та козлятини, виробничими завданнями та їх виконанням;
- ознайомитися з напрямками галузі конярства;
- ознайомлення з технологією виробництва продукції кролівництва та звірівництва в господарстві.

Технологія виробництва рослинних кормів

- структура посівних площ господарства;
- визначення питомої ваги кормових культур у сівоzmінах;
- аналіз виробництва кормів, що використовуються в господарстві;
- визначення потреби і забезпеченість кормами у минулому році;
- аналіз і характеристика кормових культур, природних і сіяних сінокосів, пасовищ та їх урожайність;
- ознайомлення зі схемою зеленого конвеєра;
- вивчення принципу підбору і використання кормових культур у силосному конвеєрі;
- характеристика природних кормових угідь;
- ознайомлення з технологією виробництва грубих, соковитих і концентрованих кормів з використанням сучасних методів заготівлі та збереження;
- визначення недоліків в кормовиробництві та шляхів їх усунення.

Машини і механізми виробничих процесів у тваринництві

- машини і механізми для кормоприготування та роздачі кормів;
- механізація напування тварин;
- технологія доїння, доїльні установки;
- обладнання для первинної обробки молока;
- механізація видалення гною;
- забезпечення мікроклімату.

Годівля тварин і технологія кормів

- визначення хімічного складу кормів;
- визначення перетравності поживних речовин;
- енергетична поживність кормів і методи її визначення;
- мінеральна і вітамінна поживність кормів;
- протеїнова поживність кормів;
- вуглеводна і жирова поживність кормів;
- антипоживні речовини корму;

- класифікація, склад і поживність грубих, соковитих, концентрованих кормів, відходів промислових та харчовопереобних підприємств;
- наукові основи приготування кормів;
- наукові основи повноцінної годівлі тварин;
- нормована годівля різних видів і статеві-вікових груп сільськогосподарських тварин і птиці;
- складання раціонів годівлі с.-г. тварин та птиці;
- контроль нормованої годівлі тварин та її повноцінності.

Розведення тварин

- вивчити і дати аналіз породного складу тварин господарства;
- вивчити структуру стада за статеві-віковими групами і оцінити її відповідність науково-обґрунтованим параметрам залежно від виду;
- вивчити систему організації вирощування ремонтного молодняку окремих видів с.-г. тварин, провести аналіз інтенсивності росту у різні вікові періоди;
- провести оцінку тварин стада за особливостями будови тіла, відповідністю напрямку продуктивності та бажаному типу породи. Описати найбільш характерні недоліки статей екстер'єру. Здійснити вимірювання статей екстер'єру за основними промірами (7-10 голів), розрахувати середні параметри і за їх даними визначити основні індекси будови тіла і зробити аналіз особливостей стада методом екстер'єрного профілю;
- оцінити продуктивні якості тварин господарства; основного стада за основними ознаками відбору. Визначити методи обліку продуктивності, що використовуються в господарстві. Навести показники продуктивності тварин стада в окремій таблиці і дати аналіз усім параметрам ознак селекції.
- проаналізувати принципи підбору та методи розведення, що використовуються в господарстві. Дати оцінку параметрів продуктивності тварин різних часток крові за основними показниками; зробити висновок відносно бажаних генотипів тварин різного походження;
- протягом проходження практики брати участь у проведенні зоотехнічних заходів з питань розведення: реєстрації приплоду, його зважуванні та нумерації і присвоєнні кличок; зважуванні молодняку і дорослого поголів'я, проведенні обліку показників продуктивності та заповнення форм племінного обліку.

Гігієна тварин

- санітарна оцінка ділянки ферми;
- характеристика огороджувальних конструктивних елементів приміщень;
- системи та способи утримання тварин, норми площі в приміщенні та кормовигульних майданчиків для статеві-вікових груп тварин;
- оцінка систем вентиляції, каналізації, опалення, освітлення, водопостачання;
- санітарна охорона водних джерел;
- санітарно-гігієнічний контроль за заготівлею, зберіганням і якістю кормів;
- заходи щодо санітарної охорони ґрунту;
- гігієнічний контроль до обслуговуючого персоналу ферми.

Технологія відтворення тварин

Здобувач вищої освіти повинен оволодіти практичними навичками технології штучного осіменіння всіх наявних видів с.-г. тварин. Ознайомитись з роботою пунктів штучного осіменіння с.-г. тварин та лабораторій з племінної роботи. При відсутності штучного осіменіння свиней, овець, птиці – прийняти участь в проведенні ручного парування з урахуванням техніки відбору самок в охоті, кратності використання плідників за тиждень, контролю за заплідненням самок.

Під керівництвом викладача та зооветспеціалістів слід виконати такі види робіт:

- одержати та оцінити сперму від самців всіх видів с.-г. тварин (бугай, кнур, жеребець, баран, півень);
- провести підготовку приладів та інструментів для проведення штучного осіменіння самок с.-г. тварин;
- ознайомитись з особливостями біології розмноження с.-г. тварин, та заходами стимуляції відтворної функції;
- провести штучне осіменіння самок всіх видів с.-г. тварин (корови, свиноматки, вівцематки, кобили, кнури);
- провести оперативний контроль і облік осіменіння самок с.-г. тварин.

Під час проходження технологічної практики здобувач вищої освіти мусить вивчити, визначити та проаналізувати сучасний організаційно-економічний стан підприємства – місця проходження практики. Для цього потрібно ознайомитись з місцезнаходженням господарства та характеристикою природно-кліматичних умов його функціонування. За даними статистичної звітності (форми 50-с.г., 29-с.г., 24-с.г., 11-с.г.) та на підставі виконаних розрахунків доцільно встановити показники розміру виробництва досліджуваного господарства в динаміці та порівняти їх з середніми показниками по господарствах району, де воно розташоване (табл. 1).

Таблиця 1

Показники розміру виробництва _____

Показники	Роки			В середньому на одне господарство району у звітному році
	20__р	20__р	20__р	
Валова продукція в порівнянних цінах 2015 р., тис. грн				
Грошова виручка від реалізації, тис. грн.				
Площа сільськогосподарських угідь, га				
Вартість основних виробничих фондів сільськогосподарського				

призначення, тис. грн.				
Середньорічна чисельність працівників, чол.				
Середньорічна кількість худоби та птиці в перерахунку на умовне поголів'я, гол.				

Ефективність виробництва у сільськогосподарському підприємстві в значній мірі залежить від спеціалізації та оптимального поєднання певних галузей, що обумовлюється наявними природно-кліматичними умовами, місцезнаходженням господарства, кон'юнктурою ринку сільськогосподарської продукції та іншими чинниками. Використовуючи дані форми 50-с.г. визначити та проаналізувати виробничий напрям та спеціалізацію господарства на виробництві певних видів продукції (табл. 2).

Таблиця 2

Розмір та структура грошових надходжень від реалізації товарної продукції

Галузі та види продукції	20__р.		20__р.		20__р.		В середньому за 3 роки	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Зерно								
Цукровий буряк								
Овочі								
і т.д.								
Разом по рослинництву								
Молоко								
Велика рогата худоба на м'ясо								
Свинарство								
Птахівництво								
і т.д.								
Разом по тваринництву								
Всього по сільськогосподарському виробництву								

На підставі статистичних даних, наведених у формах 24-с.г., 50-с.г. та даних первинного бухгалтерського обліку, практикант повинен розглянути стан розвитку наявних тваринницьких галузей у досліджуваному господарстві стан виробництва тваринницької продукції (табл. 3 - 5).

Таблиця 3

Наявність поголів'я худоби та птиці, гол.

Вид тварин	На початок року			На кінець року		
	20..р.	20..р.	20..р.	20..р.	20..р.	20..р.
Велика рогата худоба						
у тому числі корови						
Свині						
Вівці та кози						
Птиця						

Таблиця 4

Продуктивність тварин в господарстві по роках

Показники	20..р. (базисний рік)	20..р.	20..р. (звітний рік)	Звітний рік у % до базисного
Надій молока від однієї корови, кг				
Середньодобовий приріст живої маси, г: - великої рогатої худоби - свиней				
Несучість курей, шт.				
Настриг вовни на одну вівцю, кг				

Таблиця 5

Виробництво продукції тваринництва

Роки	М'ясо всіх видів (у забійній вазі), т	У тому числі свинина, т	Молоко, т	Яйця, тис. шт.	Вовна (у фізичній вазі), кг
20.. р.					
20.. р.					
20.. р.					
20.. р.					

5. Підбиття підсумків практики

5.1. Структура та оформлення звіту про практику

Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання рукописного письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

На титульній сторінці звіту вказується прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти, факультет, курс, група, час і місце проходження практики, кафедра і керівник практики.

Перед текстом надається зміст:

Вступ

1. Загальна характеристика господарства

- місце розташування і природні умови;
- шляхи сполучення, населенні пункти, число працездатного населення;
- розмір господарства, виробничий напрямок, спеціалізація бригад, відділень;
- забезпеченість виробничими фондами, енергетичними ресурсами, робочою силою (табл. 1);
- продаж сільськогосподарської продукції (табл. 2).

2. Рослинництво і кормовиробництво

- розмір та структура посівних площ;
- урожайність кормових культур в господарстві.

3. Тваринництво

- загальна характеристика (годівля, розведення, відтворення тварин, стан зоогієни, механізації технологічних процесів, тощо);
- наявність поголів'я худоби та птиці (табл. 3);
- продуктивність тварин за видами (табл. 4);
- виробництво тваринницької продукції (табл. 5).

4. Характеристика галузі тваринництва, в якій в основному був зайнятий здобувач вищої освіти в період практики

- поголів'я тварин за статево-віковими групами
- утримання і годівля;
- породність і класність;
- продуктивність по стаду і окремим групам;
- організація відтворення;
- вирощування молодняка;
- племінна робота;
- технологія виробництва тваринницької продукції;
- досвід роботи передовиків сільськогосподарського виробництва;
- участь практиканта в роботі ферми, які зоотехнічні заходи впроваджені.

Висновки і пропозиції.

До звіту необхідно прикласти зведену відомість про проведену роботу, яка завірена підписом керівника від господарства.

У вступі вказується де і в які строки проходила практика. За якою кафедрою закріплений практикант, хто був керівником практики від кафедри і від господарства. Чи була надана можливість працювати на оплачуваній посаді (який розмір заробітної платні).

Подається план проходження практики і його виконання. Обов'язково подається опис засвоєних виробничих процесів, які передбачені програмою і

сучасних методів ведення тваринництва, що були впровадженні з ініціативи практиканта. Як здійснює керівництво керівник практики від господарства. Потім викладаються результати роботи здобувача вищої освіти щодо виконання завдань, які передбачено у розділі „Зміст практики”. Кожен пункт повинен мати конкретні відповіді на задані питання (по 2-3 с.).

Для написання звіту використовуються виробничі плани, звіти та інші матеріали сільськогосподарського підприємства за минулі роки, дані виробничо-зоотехнічного і племінного обліку, відомості із щоденника.

Досконаліше аналізується та галузь тваринництва, де здобувач вищої освіти проходив практику більш тривалий період. Інші галузі висвітлюються коротко.

Більш важливі дані, які характеризують господарство, ферму, стан зоотехнічної роботи, можуть бути подані не тільки описами, а також і у вигляді таблиць, графіків, діаграм, фотокарток та ін.

Всі матеріали звіту повинні бути проаналізовані і на основі цього зроблено відповідні висновки і надано пропозиції.

У висновку звіту необхідно дати пропозиції щодо покращення роботи у тваринництві сільськогосподарського підприємства.

До звіту додається зведена відомість про роботу, яка виконувалася здобувачем вищої освіти у період проходження практики.

Загальний обсяг звіту 25-30 сторінок.

5.2. Зведена відомість про роботу виконану здобувачем вищої освіти

Проведено бонітування _____ гол.

Заповнено племкарток _____ шт.

Проведено контрольних надоїв _____ гол.

Проведено аналізів молока _____ проб

Проведено штучне осіменіння _____ гол.

Проведено зважування тварин _____ гол.

Проведено нумерацію тварин _____ гол.

Проведено кастрацію тварин _____ гол.

Перелік інших видів робіт та їх обсяг

Впроваджені заходи

5.3. Захист звіту про практику

Підготовлений рукописно звіт і зведену відомість про роботу виконану здобувачем вищої освіти під час проходження практики здобувач вищої освіти разом зі щоденником, характеристикою і направленням на практику подається на рецензування керівнику практики від університету у перший день заняття навчального семестру.

Захист звіту проводиться протягом першого тижня закінчення практики в кінці 4-го семестру. Звіт здобувача про проходження практики приймає комісія в складі викладача керівника практики і завідувача відповідної кафедри.

Диференційована оцінка практики формується з урахуванням діяльності здобувача вищої освіти в період практики, виробничої характеристики, змісту та оформлення щоденника і звіту. Оцінка за загальну технологічну практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписами членів комісії.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважних причин, або отримали під час захисту звіту незадовільні оцінки, відраховуються з університету за академічну заборгованість.

Література

1. Про організацію та проведення виробничої практики студентів : лист Міністерства аграрної політики України №18-2-3/35 від 25.09.2000р. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : наказ Міністерства освіти і науки від № 93 від 08.04.93. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
3. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва : стандарт вищої освіти / затверджено наказом Міністерства освіти і науки України №1432 від 21.12.2018р. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/204-tekhnologiya-virobnitstva-i-pererobki-produktsii-tvarinnitstva-bakalavr.pdf>.

Навчальне видання

Методичні рекомендації
щодо проходження виробничої загально-технологічної практики

Укладачі: **Нежлукченко** Тетяна Іванівна
 Гиль Михайло Іванович
 Калиниченко Галина Іванівна
 Трибрат Руслан Олександрович

Підписано до друку Формат Друк офсетний
Ум. друк. арк. 0,6 Обл.-вид.арк.
Тираж пр. 30 Зам. №

Редакційно-видавничий відділ Миколаївського національного аграрного
Університету
54021, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9